

lijsterbes

GEMEENSCHAPSKRANT

KRAAINEM • JAARGANG 23 • NR 7 - OKTOBER 2022
UITGAVE VAN GC DE LIJSTERBES EN VZW 'DE RAND'

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIOUE

Philippe Baele,
gepensioneerd anesthesist
'Dokter ben je voor
het leven'

Anny Menten
'Ik gaf elke dag
een kus op een foto
van mijn vader'

Jos van Immerseel
kruipt in de huid
van de jonge
Beethoven

FR • DE • EN
traductions
Übersetzungen
translations

Fietspad Vierarmenkruispunt

De Werkvennootschap legt momenteel de laatste hand aan het ontwerp van het ringfietspad FRo tussen het Vierarmenkruispunt en de E4o. Volgens de plannen zullen de tuinen van zes woningen in de Jagerslaan met 3,5 meter worden ingekort. De Werkvennootschap benadrukt dat het niet om onteigeningen gaat. 'Er was eerst wat onduidelijkheid over de rooilijn. Daarom hebben we een landmeter ter plaatse gestuurd', vertelt Marijn Struyf, de woordvoerder van de Werkvennootschap. 'Uit zijn studie blijkt nu dat de 3,5 meter van de tuinen eigenlijk openbaar domein zijn. Die zullen we moeten innemen om het fietspad aan te leggen. We hebben intussen de bewoners op de hoogte gebracht tijdens een bezoek ter plaatse.' De

gemeente Kraainem liet de Werkvennootschap weten dat ze liever geen gemengd fietspad ziet, dat ook door voetgangers wordt gebruikt. Dat zou volgens de gemeente tot gevaarlijke situaties leiden. Niet zo volgens de Werkvennootschap. 'Het fietspad dat we aanleggen is vier meter breed. Dat is ruimer dan een autorijstrook', zegt Struyf. 'Het gaat om een stuk weg waar niet veel voetgangers komen. We verwachten daar geen onveilige situaties voor de weggebruikers.' Volgend jaar wil de Werkvennootschap de vergunningsaanvraag indienen voor het ringfietspad, om in 2024 te kunnen starten met de aanleg. (TD)

Aquafin wil grond opslaan in Hebronlaan

Aquafin heeft een vergunning aangevraagd om een grote hoeveelheid grond op te slaan in de Hebronlaan. Het gaat om grond die tijdelijk gestockeerd moet worden om een nieuwe riolering in de Kapellelaan te kunnen aanleggen. Het plan is niet naar de zin van een aantal bewoners in de Sijsjeslaan, die achter de Hebronlaan ligt. 'Wij zullen in onze achtertuin kijken op een enorme berg grond van zeven meter hoog', zegt bewoner Toon Van den Abeele. 'Dat is niet prettig qua uitzicht. We zijn ook bang voor modderstromen als het hard regent. In de vergunningsaanvraag is een termijn tot vier jaar na de werken in de Kapellelaan opgenomen. Dat verontrust ons.' 22 bewoners hebben bezwaarschriften ingediend. 'Ik begrijp het ongenoegen van de mensen in de Sijsjeslaan, maar voor Aquafin zal het bewuste terrein de dichtstbij gelegen optie zijn', reageert bevoegde schepen Johan Forton (Kraainem-Unie). 'We zullen de bezwaarschriften bestuderen. Als ze gegrond blijken, zullen we naar Aquafin stappen om hen een aantal alternatieven voor te leggen. Om die broodnodige rioleringswerken te kunnen uitvoeren, moet die grond wel érgens gestockeerd kunnen worden.' (TD)

Telex

De tijd van je leven

De voorbije zomervakantie konden kinderen tot 12 jaar naar de Summer Kids Village, een initiatief van het team Vrije Tijd van de gemeente Kraainem. 'Op vier woensdagnamiddagen in juli en augustus toverden we het Kruisveld in Kraainem om tot de Summer Kids Village', legt Amber Vereerstraeten van de dienst Vrije Tijd uit. 'Kinderen konden er zich uitleven op allerlei springkastelen en we zorgden ook voor spelletjes en randanimatie. Door het mooie weer hebben we in augustus ook twee keer een zwembad geplaatst. Daar hebben heel wat kinderen met volle teugen van genoten.' Ook vorig jaar organiseerde het team Vrije Tijd gratis zomeractiviteiten op het Kruisveld. 'Elke namiddag mochten we zo'n honderd kinderen en ouders verwelkomen. Omdat we heel positieve reacties krijgen op de Summer Kids Village, is het de bedoeling om er een jaarlijkse traditie van te maken.' (TD)

- *Het meerjarenplan 2022 moet worden aangepast. Belangrijkste reden: de 1 miljoen euro extra voor de restauratie van de Hoeve Van Deuren. De meerderheid stemde voor de aanpassing, de oppositie gedeeltelijk tegen. De Hoeve Van Deuren is een project van het OCMW waarvan de oppositie het voorzitterschap heeft. De voorzitter van het OCMW, raadslid De Vleeschouwer (Défi-MR), keurde de aanpassing van het meerjarenplan wel goed.*
- *De beslissing van de gemeenteraad in april 2022 om hybride vergaderingen (met raadsleden in de raadszaal en raadsleden thuis) te organiseren, wordt vernietigd. Een aantal leden van de oppositie hadden klacht ingediend tegen deze regeling omdat ze van oordeel zijn dat een ziekte van een raadslid geen uitzonderlijke reden is om een hybride vergadering te organiseren. Alles heeft natuurlijk te maken met de krappe meerderheid. Wat er nu moet gebeuren, is niet duidelijk. Het Agentschap Binnenlands Bestuur geeft geen duidelijke richtlijnen. De Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) is van mening dat het Agentschap te streng is geweest.*
- *Het huishoudelijk reglement voor het gebruik van de sporthal en de tennisvelden wordt opgesplitst.*
- *De situatie van het Pikdorenveld werd verduidelijkt. Dit veld is in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan aangeduid als 'te ontwikkelen open ruimte'. Dit werkt speculatie in de hand (n.v.d.r: de vorige meerderheid wou op deze locatie een nieuw gemeentehuis bouwen) waardoor de open ruimte van het Pikdorenveld steeds meer onder druk kwam te staan. De gemeenteraad heeft nu het behoud van het Pikdorenveld als open ruimte bevestigd. Hierdoor kan het veld als groene zone behouden blijven. De gemeenteraad keurde het voorstel unaniem goed.*
- *Het verslag van het tweede semester van afvalintercommunale Interza werd voorgelegd aan de gemeenteraad. Raadslid Vandersteen (Défi-MR) waarschuwde voor de verhoging van de kosten. Raadslid Von Wintersdorff (PK-KU), afgevaardigde voor de gemeente bij Interza, antwoordde dat er sinds jaren geen prijsverhogingen zijn geweest en dat Interza denkt aan een indexering omdat ook de prijzen van bepaalde grondstoffen zijn gestegen.*
- *Op een vraag van raadslid Von Wintersdorff (PK-KU) of schepen van Sport Sala (Défi-MR) op de hoogte was van het enorme waterverbruik op de gemeentelijke voetbalterreinen moest de schepen het antwoord schuldig blijven. 'We kunnen niets doen', zei de schepen. Andere schepenen vertelden dat de gemeente een moeilijke afweging heeft moeten maken. Om het nieuw ingezaaide gras (30.000 euro) te laten renderen, kon dit enkel door het gras gedurende uren te besproeien.*
- *Raadslid Edwards (PK-KU) informeerde de gemeenteraad dat veel sportclubs ontevreden zijn over het beheer van de dojo (de kleine zaal in de sporthal). Meer dan de helft van de clubs zijn vertrokken, sommigen van hen gebruikten de zaal al meer dan 25 jaar. Hij vroeg de schepen van Sport wat zij gedaan heeft en zal doen om dit probleem op te lossen. De schepen zei het raadslid per mail te zullen antwoorden.*

Anny Menten woont al 82 jaar in Kraainem

‘Ik gaf elke dag een kus op een foto van mijn vader’

Het jaar van haar geboorte brak de Tweede Wereldoorlog uit, wat haar kinderjaren getekend heeft. Ondertussen loopt Anny Menten een kleine eeuw in Stokkel rond, en ze heeft de wijk zien veranderen. Als je je zoals Anny ook nog decennialang inzet voor een resem buurtverenigingen, maak je wel wat mee.

Verschillende straten in Stokkel zijn momenteel afgesloten omwille van asfalteringswerken. Ook aan de Baron Albert d’Huartlaan zijn wegenwerken aan de gang. Anny woont in de Koningin Astridlaan. De werken beperken haar een beetje in haar bewegingsvrijheid, maar ze heeft er begrip voor. Als 82-jarige weet ze inmiddels dat niets ophoudt te veranderen, niet het minst de wijk waar ze al heel haar leven woont.

Spelen in de schaduw van de oorlog

‘Ik ben geboren op de Kraainemse hoek boven het café van mijn grootmoeder. Dat café heette officieel *Au repos des combattants*, maar iedereen noemde het *Bij Lambeau*. De bijnaam van mijn grootmoeder was Belle Lambeau. Ze werd heel vroeg weduwe. De naam van mijn grootvader prijkt op de muur van het gemeentehuis. Hij was een van de soldaten die in 1923 overleed aan de

gevolgen van de Eerste Wereldoorlog. Grootmoeder zelf overleed pas in 1975, op 93-jarige leeftijd. Met het café was ze in de jaren vijftig gestopt. Nu heb je daar het restaurant Le petit Monico.’

Anny heeft het café nog van dichtbij meegemaakt. Om te beginnen was het de plek waar haar leven begon. ‘Op vrijdag was de jongste broer van mijn vader nog overleden aan een appendicitis tijdens zijn legerdienst, en op maan-

‘Pendant la guerre, j’ai embrassé la photo de mon père tous les jours’

La Seconde Guerre mondiale éclate l’année de sa naissance et marque son enfance. Entre-temps, Anny Menten se promène à Stokkel depuis près d’un siècle, et elle a vu le quartier changer. Si, comme Anny, vous vous consacrez pendant des décennies à une série d’associations de quartier, vous en avez vu des choses. Enfant, Anny pouvait jouer n’importe où à Stokkel.

‘Je me souviens encore du château Dumon qui se dressait Avenue de Hinnisdael. Nous jouions avec les enfants du quartier dans la rue et dans l’ancienne ferme. Je crois que mon voyage le plus lointain, quand j’étais enfant, était une promenade dans les bois jusqu’à Jezus-Eik.’

dag werd ik geboren. Met de hulp van dokter Simon, de enige arts die thuisbevallingen deed.’

We schrijven het jaar 1940. Anny’s vader, die beroeps militair was, werd in datzelfde jaar krijgsgevangen gemaakt. ‘Vermits hij tijdens de hele oorlogsperiode in Duitsland vastzat, zag ik hem pas voor het eerst toen ik vijf jaar was. Tijdens zijn afwezigheid moest ik van mijn moeder iedere avond een kus geven op een foto van hem.’ Bij zijn terugkeer werd de man door het dorp onthaald met een bescheiden boeket.

Als kind kon Anny nog overal spelen in Stokkel. ‘Ik heb nog geweten dat aan de Hinnisdaellaan het kasteel van Dumon stond. We speelden met de kinderen van de buurt op straat en in het oude pachthof. Ik denk dat mijn verste reis als kind een wandeling door het bos naar Jezus-Eik was.’

Tot aan de Naamsepoort

In 1967 bouwde Anny haar huis naast dat van haar ouders in de Koningin Astridlaan. Ze nam al snel de zorg voor haar moeder op zich. ‘Op haar tweeënveertigste kreeg zij een zwaar hartinfarct waarvan ze nooit helemaal is hersteld. De geneeskunde stond toen nog niet zo ver.’ Gelukkig lijkt Anny eerder het gestel van haar grootmoeder te hebben geërfd. Ze is bovendien nog altijd getrouwd met haar man Roger, die een jaartje ouder is.

Anny heeft ook een tijdje gewerkt. ‘Na mijn schooltijd in onder meer de Voorzienigheid zeiden ze daar dat ik naar de

normaalschool in Mechelen moest, om dan zelf les te kunnen geven. Maar dat was een hele expeditie: eerst met de tram naar het Noordstation, dan op de trein, en dan nog eens een bus in Mechelen. Ik zag dat niet zitten. Achteraf gezien had mijn moeder me misschien moeten verplichten’, bedenkt Anny zich. Toch beleefde ze nog een mooie tijd bij textielbedrijf La Lorraine aan de Brusselse Hallepoort. ‘Met tram 41 tot aan de Naamsepoort en dan *correspondentie vragen* tot aan de Hallepoort. Toen de productie naar het buitenland verhuisde, stonden we echter allemaal op straat.’ Vandaag komt Anny niet vaak meer in de hoofdstad, tenzij om op de Grote Markt eens naar het bloementapijt te gaan kijken.

Druiven en wijn

Heel wat oudere Stokkelaars zullen Anny nog kennen van wat ze allemaal voor het plaatselijke gemeenschapsleven heeft gedaan. De verenigingen waarvoor ze zich inzet(te) zijn bijna te talrijk om op te sommen. ‘Ik ben lid van de KAV, die nu Femma heet. Daar hebben we een Lourdeswerking waarmee we elk jaar een uitstap doen naar een Lourdesgrot. Volgend jaar trekken we waarschijnlijk naar Nederland. Om de drie jaar gaan we ook naar Lourdes zelf. De eerste keer was in 1982, toen met een groep van 91 mensen uit Stokkel, en nog eens 60 mensen uit Woluwe. Allemaal stapten we op de trein, die vanuit Schaarbeek vertrok.’

Eind september bracht Anny voor Ziekenzorg nog een bezoekje aan 60 zieken en alleenstaanden. ‘Dan koop ik

druiven bij Dewit in Tervuren. Vier keer vijftien trossen, want anders kan ik het allemaal niet dragen.’ En tijdens de zondagse mis is Anny ook nog altijd van de partij. Die vindt al lang niet meer plaats in het oude kerkje van Dumon, waar in de jaren zestig zo veel volk buiten moest staan dat het werd vervangen door de huidige Onze-Lieve-Vrouw-van-Stokkelkerk. Vandaag volgen er slechts een twintigtal gelovigen de mis. ‘Tegen pastoor Johan Dobbelaere, die ondertussen ook al vijf jaar weg is, heb ik destijds nog gezegd dat hij zijn boetiekske zou kunnen toedoen als wij niet meer komen (*lacht*). Corona heeft dat allemaal nog versneld. Veel mensen kijken nu naar de misviering op tv.’ Het wijkfeest van de parochie afgelopen september was het laatste dat Anny mee organiseerde. ‘De medewerkers worden te oud en voor mij is het te zwaar geworden.’

Anny vertelt nog graag even over de Wijngilde waar ze voorzitter van is geweest. Over de oenoloog die hen de knepen van het vak kwam leren, maar zelf iets te veel flessen opentrok. En over het legendarische jaarlijkse champagnefeest. De Wijngilde bestaat nog altijd, maar Anny is ook tevreden met haar glazen flessen Spa Reine – ze wil plastic verpakkingen zo veel mogelijk vermijden – die ze in de supermarkt gaat halen. Ondertussen gaat Roger naar de bakker en de krantenwinkel. En zo leven ze nog lang en gelukkig.

Michaël Bellon

© Tine De Wilde

Nieuwe leiding voor Chiro Bam 'Hier smeden we banden voor het leven'

Ilona Bil (17) en Améline Flamée (16) zijn nieuwe leidsters bij Chiro Bam. Een nieuw schooljaar is begonnen en dat betekent ook dat Chiro Bam het werkingsjaar met veel enthousiasme startte. De vereniging telt een vijftigtal leden en zes leid(st)ers, waarvan Ilona en Améline de nieuwe gezichten zijn.

'Ik ben eigenlijk heel toevallig in de Chiro gerold', vertelt Ilona. 'Toen ik zeven jaar was, was ik hier op een goede dag aan de Steenweg op Zaventem op wandel. Ik zag de leden van de Chiro aan hun lokalen spelen. Ik ben er naartoe gestapt en heb gewoon meegegaan. Sindsdien ben ik blijven komen. Nu word ik leidster van de Speelclub (6 tot 9 jaar). We hebben leidingdagen achter de rug en proeven van de verantwoordelijkheden als leidster. We zijn voorbereid en staan klaar, samen met een leider die al wat meer ervaring heeft.'

'Bij mij is het een beetje anders verlopen', zegt Améline. 'Mijn ouders wilden dat ik mensen in de gemeente leerde kennen en stuurden me naar de Chiro. Ik ben blijven komen. We zijn een kleine Chiro, wat maakt dat we een hechte groep zijn. Iedereen kent iedereen. Dat maakt dat de sprong van lid naar de leidingploeg niet zo groot is. We kennen elkaar heel goed.'

Het jaarlijkse kamp

Het hoogtepunt van het jaar is het kamp. Ilona: 'In de zomer gaan we tien dagen op kamp, meestal ergens in Vlaanderen. We zijn

al in Lint, Zoersel, Bonheiden en Peer geweest. Soms gaan we naar Wallonië. Vorig jaar waren er vijf leiders op kamp. Dat zijn er niet veel, maar het lukt. We zijn goed op elkaar ingespeeld. Het kamp is echt heel plezant. Tien dagen toffe activiteiten met vrienden en vriendinnen. Het nachtspel met een lamp, waarbij de leden in het midden van een bos een kamp maken, is hilarisch. De leiding moet de lamp proberen te doven. Er is eigenlijk maar één regel: de leiding wint altijd', lacht Ilona.

Goed terechtgekomen

'Ook de trektochten zijn plezant', vult Améline aan. 'De dauwtrip, de dropping en natuurlijk de tweedaagse. Dan stappen we met de rugzak en moeten we samen met de leiding een slaapplek zoeken. Dat is spannend. Je weet op voorhand nooit waar we terecht komt. Het is aanbellen en hopen dat iemand ons een tuin of stal kan aanbieden. Als het regent? Dan is dat brute pech. Tot nu toe zijn we altijd goed ontvangen. We sliepen al eens in een boerderij, maar ook in een tuin en in nieuwe stallen achter een villa met zwembad. Daar mochten we in het zwembad zwemmen én douchen. Zalig.'

Jezelf zijn

Bij de Chiro heerst er een ongedwongen sfeer, weten beide leidsters. 'Je kan gewoon jezelf zijn', vertelt Ilona. 'Spaghetti eten zonder handen: dat kan. Het is een spelletje. Je mag vuil worden. Niemand geneert zich. Tijdens het kampvuur op de laatste avond van het kamp voeren we sketches op. Dat is plezant. De laatste nacht is superspannend. De leiding tekent dan met een stift BAM op het voorhoofd van de slapende leden. Die proberen wakker te blijven om dat te vermijden, maar dat lukt natuurlijk niet. Doodmoe valt iedereen uiteindelijk toch in slaap. 's Ochtends lopen we dan met BAM op ons voorhoofd rond. Achteraf is een bad absoluut noodzakelijk.'

Beide leidsters babbelen nog een hele tijd voort. Over het Halloweenweekend bijvoorbeeld, wanneer ze in de chirolokalen blijven slapen en de oudste leden een griezeltocht uitstippelen. Of de schaatsnamiddag, de frietenbak, het spaghettiifestijn, de open zondag met springkastelen. Noem maar op. 'Om het samen te vatten: Chiro Bam is voor altijd. Hier smeden we banden voor het leven', besluiten Améline en Ilona.

Vriendschap

Brenden Timmermans (19), die zopas Cédric Demarche opvolgde als hoofdleder, beaamt. 'Ik ben al twaalf jaar lid', vertelt Brenden. 'De vriendschap bij de Chiro is voor het leven. We startten zopas een nieuw jaar op en hebben er heel veel zin in. Omdat we maar met zes leiders en leidsters zijn, zetten we de twee oudste groepen samen. Zodra het kan, splitsen we die opnieuw.'

'Omwille van corona lagen onze activiteiten gedeeltelijk stil, want niet alles mocht en veel moest buiten gebeuren. Na twee jaar kunnen we nu opnieuw een fuif organiseren. Op zaterdag 1 oktober van 21 tot 3 uur is er Aspike in JH De Villa. Andere chirogroepen beloofden om te komen en de oudste leden nemen vrienden mee. Het zal zeker plezant worden. Iedereen kijkt ernaar uit.'

Joris Herpol

INFORMATIE

verenigingsnieuws

zaterdag 1 oktober

Aspiké fuif

Chiro Bam! en JC de Villa

21-3 uur

Chiro fuif met diverse DJ's en Hamburgers

Jeanine

prijs: 3 euro (vvk), 6 euro (kassa)

info: chirobamkraainem.be of

chirobam@hotmail.com

zaterdag 1 oktober

Mossel & steak met apero bar

Librado sociaal-culturele kring

11.30 uur tot 22.00 uur

Zaal Cammeland - iedereen welkom

info: Patrick Blyaert, 0499 57 50 01,

zondag 2 oktober

Mossel & steak met apero bar

Librado sociaal-culturele kring

11.30 uur tot 15.00 uur - Zaal Cammeland

Iedereen welkom

info: Patrick Blyaert, 0499 57 50 01,

rick.blyaert@telenet.be

zaterdag 8 oktober

POPCORN - a capella concert

Eja studiosi

18.00 uur - Sint-Pancratiuskerk

Een volledig a capella concert met muziek uit bekende films.

info: Yann Leus, 0473 63 61 93,

ejastudiosibe@gmail.com

zondag 16 oktober

Voorleesmoment leesjury

Bibliotheek Kraainem

10.30 uur - 11.30 uur - Bib Patronaatstraat 13

Een voorleesmoment voor de kleintjes van 3 tot 6 jaar.

prijs: gratis

info: info@bibliotheekkraainem.be

woensdag 19 oktober

Bibliotheek Kraainem

Pimpula theater

Interactieve theaterproductie over diversiteit, identiteit, taal en andere culturen.

13-14 uur Zaal Puk - prijs: 5 euro

inschrijven: info@bibliotheekkraainem.be

INFORMATIE

oud-nieuw

Postkantoor Kraainem 2 in de Dezangrélaan

Laten we even een duik nemen in de geschiedenis van onze lokale postkantoren. In *De postgeschiedenis van Kraainem* van Roger Debyser (uitg. Filakra, 1981) lezen we dat er bij de onafhankelijkheid van België in 1830 nog geen postronde bestond. Pas op 1 september 1836 werd er een landelijke postdienst voor de provincie Brabant opgericht. In die tijd stond het distributiekantoor in Tervuren in voor de postronde in Kraainem, en landelijke postbodes zorgden voor de dagelijkse postbedeling. In Kraainem zelf werd één enkele postbus geplaatst, links van de voorgevel van het gemeentehuis.

In 1875 werd Zaventem de bedeler van de briefwisseling (met uitzondering van de Vierarmen). Van 1939 tot 1949 nam Tervuren de taak weer over, en in 1951 werd de onderontvangerij van Tervuren, die in Wezembeek-Oppem lag, de postbedeler.

Pas op 25 juli 1955 richtte Tervuren in Kraainem een onderontvangerij op. Acht jaar later werd Kraainem eindelijk zelf uitreiker van de post. Het eerste postkantoor, Kraainem 1 gedoopt, kwam er echter al in 1955, op het nummer 28 van de Arthur Dezangrélaan. Op de foto zie je het postkantoor Kraainem 2 in de Dezangrélaan, dat de deuren opende op 15 maart 1971. Het was eigenlijk een bestellershalte. Dat is een kantoor dat slechts enkele uren per dag, nadat de postbode zijn ronde had afgewerkt, werd geopend. Het kantoor bleef open tot de beginjaren van de 21e eeuw.

Daarna was er enkele jaren het alleenstaande postkantoor in de Astridlaan, maar dat gebouw werd recent afgebroken. Sinds 2014 zijn de Kraainemnaars aangewezen op een nieuwer postkantoor in de Potaardestraat, in de Kraainemse hoek van Stokkel.

Tekst en nieuwe foto: Luc Maes

Philippe Baele is gepensioneerd anesthesist

‘Dokter ben je voor het leven’

Nu Philippe Baele enkele jaren met emeritaat is, heeft hij tijd om terug te blikken op zijn boeiende loopbaan als anesthesioloog en hoogleraar. Een internationale carrière vol tijdsdruk, stress ... maar ook afwisseling en voldoening. Hij ontvangt ons in zijn huis aan de Kapellelaan, waar hij sinds 1981 samen met zijn gezin woont.

Philippe Baele werd op 16 juni 1951 geboren in Brussel. Hij is niet alleen anesthesioloog of *pijndokter*, maar ook emeritus professor aan de KU Leuven en aan de Cliniques Universitaires Saint-Luc (UCL), waar hij bovendien voorzitter was van de afdeling Anesthesiologie. Voor Baele is het aangenaam leven in Kraainem: ‘Het is hier goed wonen. De bewoners van onze straat vormen een kleine gemeenschap van zeven verschillende nationaliteiten. Mensen komen en gaan, maar de goemoedelijke mentaliteit blijft.’

Elke halve minuut telt

‘Dat ik hier woon, op slechts drie minuten fietsen van de UCL, is geen toeval, want bij een spoedoperatie telt elke halve minuut. Dat ik na mijn opleiding geneeskunde voor de specialisatie van anesthesist koos, was toevalliger. Het liefst was ik huisarts geworden, maar na mijn studies geneeskunde moest ik mijn militaire dienst nog vervullen, en daar kwam de zorg voor mijn gezin bij. Zelf kom ik niet uit een doktersfamilie en ik beschikte niet over het nodige kapitaal om me te vestigen. Specialisering was dus de beste optie. Het was wijlen professor emeritus Gribomont die me wees op een stagemogelijkheid als anesthesist in de Mayo Clinic in Minnesota, Verenigde Staten. Om te worden toegelaten, moest ik wel eerst slagen voor het Amerikaanse examen. Naast een test Engels omvatte dat een proef van maar liefst 900 vragen! Geen sinecure.’

Terug naar België

In 1981 keren Baele, zijn echtgenote Marie en hun drie kinderen terug naar België. Later krijgt het koppel nog een vierde kind. Vandaag zijn ze grootouders van tien kleinkinderen. Geen van de kinderen koos ervoor om in de voetsporen van hun vader te treden. ‘Toen mijn oudste zoon vier jaar was en hem werd gevraagd wat hij later wou worden, antwoordde hij: *Clown, want dan kan ik met mijn kinderen spelen*. In die tijd was er een groot tekort aan anesthesisten, waardoor we constant aan het werk waren. Mijn vrouw kwam me soms met de kinderen in de wachtzaal opzoeken omdat ik hen al een hele week niet had gezien. Mijn specialisatie is hartheelkunde. Een vijfde van deze operaties zijn spoedgevallen, en bij de helft daarvan heeft het team geen voorafgaande

nen van vijf jaar. ‘In die periode leidde het UCL-team zo’n 200 Belgische anesthesisten op. Een derde daarvan kwam uit heel Europa, een tiende van de Belgen vertrok nadien naar Frankrijk, waar ze beter werden betaald. Bij het opstellen van de numerus clausus wordt daar onvoldoende rekening mee gehouden. Voor Italië, Bolivia, Chili en Litouwen traiden we hele ploegen voor hartheelkunde, die 30 jaar later nog steeds goed functioneren. We richtten ook twee partnerships op: eentje voor anesthesie met Afrikaanse landen in Benin, en eentje voor transfusie met Latijns-Amerikaanse landen in Argentinië. Zulke samenwerkingen zorgen voor een sneeuwbaaleffect. Zo kwamen de kandidaten in Benin uit zestien verschillende Afrikaanse landen. 85% van deze mensen keerde terug naar hun thuis-

‘Pas sinds 2010 zijn er voldoende anesthesisten in ons land.’

kennis over de patiënt. Dat, samen met het vele werk en alle nachtwachten, maken het beroep erg stressvol. Pas vanaf 1990 verbeterde de situatie. Sinds 2010 zijn er voldoende anesthesisten in België.’

Mayo Clinic Alumni Humanitarian Award

In 1993 wordt professor Baele diensthoofd voor twee opeenvolgende termij-

land, waar ze zelf training geven. Ook in Argentinië hadden we kandidaten uit tien verschillende landen. Onze inzet heeft ginds een groot verschil gemaakt.’ Voor dit baanbrekende werk ontving Baele in 2019 de Mayo Clinic Alumni Humanitarian Award, een prestigieuze onderscheiding. ‘Voor onze mensen is een buitenlandse stage belangrijk’, beklemtoont hij. ‘Ze keren terug met een meer open geest. Deze dokters zijn

© Tine De Wilde

inventiever, sterker, want ze hebben gezien in welke moeilijke omstandigheden elders vaak wordt gewerkt.'

De andere kant

Op 54-jarige leeftijd kampt Baele zelf met hartproblemen. Op zijn eigen afdeling ondergaat hij een bypassoperatie. 'Plotseling ben je zelf patiënt en ervaar je alles van de andere kant. Een leerrijke ervaring. Zo merkte ik dat kleinigheden – de positie van het bed, het hoofdkussen ... – cruciaal zijn voor het comfort van de patiënt, want na zo'n operatie ondervind je ademhalingsmoeilijkheden. Vandaag word je slechts een zestal dagen gehospitaliseerd, wat maakt dat er ook thuishulp moet klaarstaan.' Uit dankbaarheid voor het medisch personeel stelde Baele zijn toch wel confronterende ervaring te boek: *De l'autre côté du drap*, uitgegeven door UCLouvain.

Langer leven

'De laatste 40 jaar is er een enorme vooruitgang gemaakt in de hartchirurgie', zegt Baele. 'Operatietechnieken zijn veranderd en de medicatie voor anesthesie is veiliger geworden. Bovendien

wordt in de operatiezaal nu alles gemonitord: de elektrische activiteit in de hartspeer (EKG), de bloeddruk, de zuurstof in de weefsels, de CO₂ in de adem, de hersencirculatie. Vandaag kan de anesthesioloog met een echografie onmiddellijk het resultaat van een hartklepherstelling inschatten. In de jaren 80 was de gemiddelde ouderdom van een hartheekundepatiënt 50 jaar, nu is dat 73 jaar. En de mortaliteit blijft dalen.'

Tijdens de coronacrisis stond de gepensioneerd professor meteen klaar om vaccins toe te dienen. 'Als je je nuttig kan maken en anderen kan helpen, waarom niet? Geloof me, ik ben blijkbaar niet de enige die er zo over denkt. Zowel in Zaventem als in Saint-Luc werd ik omringd door gepensioneerd collega's, wat voor een fijne sfeer zorgde.'

Karla Stoefs

Cardiac care is a stress-ridden profession

Now that Philippe Baele has been retired for several years, he has time to look back on the fascinating experience of being an anaesthesiologist and professor. His international career may have been full of time constraints, stress... but it also offered him a great deal of variety and fulfilment. We met him at his home in Kapellelaan, where he and his family have lived since 1981. 'My specialist field is heart surgery. One-fifth of these operations are emergencies, and in half of these cases the team has no prior knowledge of the patient.' Having to cope with these kinds of situation, together with the heavy workload and all the nights on-call, means it is really a really high-stress profession. 'A huge amount of progress has been made in cardiac surgery over the past 40 years. Surgical techniques have changed for the better while anaesthetics have become safer. Not until 2010 was Belgium able to overcome the shortage of anaesthetists.'

dinsdag 4, 11, 18
en 25 oktober
Café Combiné
Gezellig babbelen in
het Nederlands

NEDERLANDS OEFENEN

14.00 uur – De Foyer,
GC de Lijsterbes

Oefen (gratis) je Nederlands en ontmoet mensen uit je buurt. We praten over dagelijkse onderwerpen. Mensen die liever luisteren, zijn ook welkom.
tickets: gratis
info: www.delijsterbes.be

vrijdag 7, 14, 21
en 28 oktober
Sport op de middag
Yoga

SPORT

12.00 uur – GC de Lijsterbes

Kom samen met jouw collega's de stress afschudden en bewegen tijdens je middagpauze.
tickets: 5 euro
10 deelnames: 40 euro
info: www.delijsterbes.be

zondag 9 oktober
Kinderhoogdag
De vier elementen

FAMILIE

14.00 uur – GC de Lijsterbes

De Kinderhoogdag staat dit jaar in het teken van de vier elementen: aarde, water, vuur en lucht. Een namiddag vol leuke workshops en activiteiten.
tickets: kassa 7 euro, 6 euro (vvk), 5 euro (abo), groep/jeugdverenigingen: 5 euro, UITPAS met kansentarief: 1,40 euro
info: www.delijsterbes.be

woensdag 12, 19
en 26 oktober
Kunsteldoos
Kortfilm maken

VORMING

14.00 uur – GC de Kam

Door samen in een ongedwongen sfeer een film te maken, leren de deelnemers elkaar op een andere manier kennen. Voor kinderen van 6 tot 12 jaar.
inschrijving voor de reeks Kortfilm maken op 12/10, 19/10 en 26/10: 20 euro
info: www.delijsterbes.be

donderdag 20 oktober
Ciné Café
Girl

FILM

13.30 uur – GC de Lijsterbes

De vijftienjarige Lara wil carrière maken als ballerina en krijgt hierbij de steun van haar vader. Lara heeft echter een probleem, ze is namelijk geboren in het lichaam van een jongen.
tickets: film 2 euro, film + taart = 5 euro
info: www.delijsterbes.be

zaterdag 22 oktober
Kraainem Run
Loop-event voor jong
en oud

SPORT

9.15 uur – Parc Jourdain

Voor iedereen die van lopen houdt. Er zijn leuke prijzen te winnen.
tickets: gratis - info:
www.delijsterbes.be

zaterdag 22 oktober
Jos van Immerseel
Sonates van Beethoven

MUZIEK

20.00 uur – GC de Lijsterbes

Jos Van Immerseel is een bekende dirigent en docent en een begenadigd pianist.
tickets: kassa 24 euro, 22 euro (vvk), 20 euro (abo), -26 jaar: 18 euro, UITPAS met kansentarief: 4,80 euro
info: www.delijsterbes.be

zaterdag 15 oktober
Wim imiteert Toon

HUMOR/MUZIEK

De Nederlandse cabaretier Toon Hermans is ondertussen al meer dan twintig jaar dood, maar vele mensen zullen een aantal sketches van deze meesterlijke komiek herkennen. Wim Corbeel is al meer dan veertig jaar fan van Hermans. Corbeel is in het dagelijkse leven parochie-assistent in het oosten van het Vicariaat Brussel en maakt interviews voor de podcast van Kerknet. 'Voor mijn tiende verjaardag gaven mijn ouders me twee cassettes van Toon Hermans cadeau. Ik verstond toen maar de helft van de grappen en had pas later door dat Hermans tijdens de stiltes het publiek bespeelde met zijn onnavolgbare mimiek. Ik bleef de cassettebandjes beluisteren tot ik de sketches zelf kon navertellen.' Van het een kwam het ander. Wim bracht de stukjes van Toon Hermans voor familieleden, vrienden, op school en later op huwelijksfeesten. Toen hij vorig jaar vijftig werd, bracht Corbeel een hele show met nummers van Hermans. Nu zet hij daarmee de stap naar de theaterzaal. 'Hermans heeft nooit met mensen gelachen, hij was een meester in taal- en woordspelletjes en durfde ook voor zijn geloof uit te komen.' Corbeel verklapt nog niet welke nummers hij zal brengen. 'Ik probeer ook het publiek te betrekken, zodat het een optreden van ons allemaal samen wordt.' Voor de muzikale intermezzo's zorgen Corbeels echtgenote Gabriëlle Christenhusz en twee bevriende muziekgroepjes. 'Zelf zal ik niet zingen, want ik wil dat iedereen tot het einde blijft zitten.' (lacht) (MB)

info: 20 uur - GC de Lijsterbes • tickets: 14 euro (kassa), 12 euro (vvk), 10 euro (-26 jaar)
Organisatie: Wim Corbeel

zaterdag 29 oktober
Griezelbal

FAMILIE

Wandelen, dansen en vooral griezelen met Halloween

Als de Kraainemse kraaien akelig beginnen te krassen, kan je zoals elk jaar tussen de pompoenen in de Lijsterbes terecht voor een potje griezelen tijdens Halloween. Traditioneel staat er dan een geanimeerde wandeltocht op het programma, waarna de dapperste en de meest angstaanjagende deelnemers elkaar feestelijk treffen op het Griezelbal. Het nepbloed, de vampiertanden, geraamtes, spookachtige gewaden en spinnenwebben kunnen dus op zaterdag 29 oktober weer uit de kast. De enge wandeling door het schemerdonker is er voor het hele gezin. Tussen 18.30 en 21 uur kan je een parcours volgen dat je makkelijk op een uurtje aflegt. Fakkels zorgen voor extra sfeer, en de Chiro van Kraainem laat zich niet onbetuigd om er iets spannends van te maken. Uiteraard is er ook iets om te eten en te drinken. Na de tocht is er in het gemeenschapscentrum de Lijsterbes een speciale act om deze magische avond helemaal compleet te maken. (MB)
info: 29 oktober om 18.30 uur in GC de Lijsterbes

Welkom in Café Combinne

NEDERLANDS OEFENEN

In september zijn we van start gegaan met Café Combinne. Iedere dinsdagnamiddag van 14 en 16 uur ben je welkom in de foyer van GC de Lijsterbes, je hoeft niet vooraf in te schrijven. Café Combinne is een praatcafé. Je ontmoet er andere mensen uit de buurt en babbelt over alledaagse onderwerpen die je zelf aanbrengt. Het is een leuke manier om (gratis) Nederlands te oefenen. De deelnemersgroep is gemengd, er zijn Nederlandstaligen én anderstaligen. De groep wordt begeleid door een Nederlandstalige gastheer of gastvrouw. Je krijgt een gratis kopje koffie of thee aangeboden. Bovendien wordt er af en toe een extra activiteit ingelast (zoals een gastspreker) en met Kerst houden we een feestje.

info: elke dinsdag van 14 tot 16 uur - GC de Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6, Kraainem
www.delijsterbes.be - 02 721 28 06

van woensdag 2 november tot vrijdag 4 november Theaterstage tijdens de herfstvakantie

THEATER

Drie dagen op en rond de planken

Wie vooruitziend is, plant nu al een leuke activiteit voor tijdens de herfstvakantie. Hou je van theater? Dan ben je in de Lijsterbes aan het goede adres. De drie-daagse vakantiestage voor kinderen van 7 tot 10 jaar, begeleid door een ervaren kracht van Jonna vzw, staat dit jaar in het teken van theater. Podiumbeestjes zijn dus welkom om samen met de krekkel, de olifant en de schildpad het bos te verkennen. Behalve herfstbladeren dwarrelen daar ook heel wat brieven tussen de bomen, die de dieren met de hulp van de wind naar elkaar versturen. De acteurs en actrices in de dop zullen zich laten inspireren door die wonderlijke brieven, en boksen tegen het einde van de stage een kort toonmoment in elkaar voor ouders, vrienden en familie. Je hoeft trouwens niet noodzakelijk op de planken te staan om mee te doen, want in het theater zijn ook achter de schermen heel wat medewerkers nodig. Kostuums, geluiden, decor: het hoort er allemaal bij. (MB)

info: 2, 3 en 4 november, telkens van 9 tot 16 uur, opvang van 8 tot 17 uur - www.delijsterbes.be

zondag 23 oktober Repair Café Weggooiën? Mooi niet!

VORMING

14.00 uur - GC de Lijsterbes
We gooien ontzettend veel weg. Ook voorwerpen waar bijna niets mis mee is en die na een eenvoudige reparatie weer prima bruikbaar zijn. Via het Repair Café wordt waardevolle praktische kennis op een plezierige manier overgedragen. Spullen hoeven niet weggegooid te worden, maar worden hersteld door vrijwilligers.
tickets: gratis
info: www.delijsterbes.be

donderdag 27 oktober Smart Café Starten met je smartphone of tablet

WORKSHOP

14.00 uur - De Foyer
GC de Lijsterbes
In het Smart Café ben je welkom met je tablet of smartphone. Het is geen cursus, maar een gezellige bijeenkomst. Samen met anderen ontdek je de mogelijkheden van je toestel. Je leert de basisinstellingen van je toestel kennen en enkele handige functies.
tickets: 5 euro (inschrijven verplicht)
info: www.delijsterbes.be

zaterdag 29 oktober Halloweenfeest voor het hele gezin Griezelbal

FAMILIE

18.30 uur - GC de Lijsterbes
Griezelen tijdens Halloween is in Kraainem een traditie. Ook dit jaar bouwen we GC de Lijsterbes om tot griezelpaleis tickets: kassa 7 euro, 6 euro (vvk), 5 euro abo, UITPAS met kansentarieef: 1,40 euro
info: www.delijsterbes.be

TICKETS EN INFO

GC de Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6, 1950 Kraainem
info@delijsterbes.be • Tel. 02 721 28 06 • www.delijsterbes.be
OPENINGSUREN: ma, woe, do, vrij van 9 tot 12 en van 13 tot 17 uur. Op dinsdag van 13 tot 17 uur.

TICKETS EN INFO

GC de Kam, Beekstraat 172, 1970 Wezembeek-Oppem
info@dekam.be • Tel. 02 731 43 31 • www.dekam.be
OPENINGSUREN: ma tot vr van 9 tot 12 uur en van 13 tot 17 uur.
Woensdagvoormiddag is het onthaal gesloten.

Meer info over   : www.delijsterbes.be/nl/taaliconen

© Tine De Wilde

Jos van Immerseel kruipt in de huid van de jonge Beethoven

‘Mijn ziekte is dat ik niet kan stilzitten’

Met pianist Jos van Immerseel haalt GC de Lijsterbes deze maand een van de uithangborden van de oude muziek in huis. Hij speelt er werk van de jonge Beethoven, maar vertelt ons eerst waarom de keuze voor het juiste historische instrument zo belangrijk voor hem was en waarom hij nog zo actief is.

We treffen pianist, dirigent en docent Jos van Immerseel (77) in het stationsbuffet naast de majestueuze vertrekhal van Antwerpen-Centraal. Als man van de wereld en van 't stad zal hij er respectievelijk een Italiaanse cappuccino en een bolleke Koninck nuttigen. Straks keert hij na vele omzwervingen terug naar zijn geboortegrond. Met zijn vrouw, de Japanse pianiste Ayako Ito, een voormalig leerlinge, en zijn achttien (!) vleugels. Over waar die precies hun onderkomen zullen vinden, is hij nog in onderhan-

deling. ‘Ik ben Antwerpenaar, maar heb ook zes jaar in Amsterdam en vier jaar in Parijs gewoond, en heel veel gereisd. Ik voel mij overal thuis.’

De voorbije jaren woonde hij in Brugge. Het blijft ook de thuis van Anima Eterna, het orkest dat hij in 1987 oprichtte en waar hij eerst mee resideerde in het Brusselse Kaaithater. ‘Sinds 2002 resideren we in Het Concertgebouw in Brugge. Zo'n vaste stek is belangrijk voor de continuïteit van een orkest dat uit freelancers bestaat. Maar de lange autoriteiten naar Antwerpen, inclusief het stilstaan voor de tunnel, begonnen me tegen te steken. Daar komt bij dat ik me in Brugge wél een buitenlander voelde. Het is geen stad, maar een openluchtmuseum. Je krijgt weinig of geen contact met de Bruggelingen omdat je zelf niet van Brugge bent. Bovendien ben ik intussen tien jaar samen met iemand die geboren is in het centrum van Tokio. Zij sterft daar.’

Te laat voor Duitsland

Van Immerseel heeft gewacht met zijn beslissing tot zijn activiteiten bij het orkest afgebouwd waren. ‘Een tijd geleden werd in de politiek en de media geopperd dat de vier mensen die in Vlaanderen met oude muziek bezig waren - Sigiswald Kuijken, René Jacobs, Paul Van Nevel en ik - stilaan aan vervanging toe waren. Ik heb dat als enige serieus genomen, want ik wilde niet dat mijn orkest zou doodbloeden. Anima Eterna haalt nu elk jaar drie gastdirigenten in huis en zelf doe ik nog een productie of twee. Het halve afscheid was niet vanzelfsprekend. Het blijft mijn baby, maar het is gelukt. Ik word ook nog door voldoende andere orkesten gevraagd.’

‘Toen ik de Brugse burgemeester vorig jaar over mijn plannen vertelde, vroeg hij me: Wat kan je nu in Antwerpen gaan doen? Ga je daar wel een huis vinden? En nog meer van die domme vragen. Nu ja, het had ook Brussel kunnen zijn, maar Antwerpen is altijd mijn stad geweest. Voor Duitsland vond ik het te laat.’ Het land en zijn rijke muzikale traditie kan hij, zoals straks in Kraainem, ook met zijn vleugelpiano bezoeken. In GC de Lijsterbes speelt hij vroege sonates en klavierwerken van Ludwig Van Beethoven, een selectie uit de 3cd-box *Piano works of the young Beethoven* die hij in 2019 uitbracht. Dat doet hij nadat hij met de hem kenmerkende zin voor detail de autografen van de Duitse componist bestudeerde.

Historisch verantwoorde vleugels

‘Om een werk goed te spelen, moet je niet per se alles over een componist weten, want een biografie is veelal een fantasie gebaseerd op dingen die men toevallig nog weet. De overgebleven brieven van Beethoven zijn dan nog opgesteld in het oude dialect van Bonn. Musicologen hangen nu eenmaal graag een kadertje rond zo'n brief waarna ze verbindingen beginnen leggen tussen stijlen en periodes. En dan noemen ze bijvoorbeeld Carl Philipp Emanuel Bach een overgangsfiguur. Maar stel je voor dat ik de arme man in zijn tijd in Hamburg op straat was tegenkomen en vraag: *Meester, hoe voel je je als overgangsfiguur?* (Lacht)

Aan zulke achterafredeneringen doet Van Immerseel niet. Dat neemt niet weg dat hij zijn voorbereidingswerk bijzonder ernstig neemt. ‘Als ik een werk speel, dompel ik me graag onder in de tijd waarin het is geschreven.’ In de inleiding van

zijn jongste Beethoven-cd beschrijft hij waarom hij het zo belangrijk vond om deze vroege werken op een Christopher Clarke Hammerflügel (een nauwgezette kopie van een vleugel van rond 1800) te spelen. Het komt erop neer dat ze zo veel beter tot hun recht komen dan op de pianoforte van Conrad Graf uit 1826 waarmee hij het latere werk van de componist had aangepakt. 'Toen ik nog niet zoveel ervaring had met kamermuziek speelde ik die vroege vioolsonates al met de Nederlandse violist Jaap Schröder, maar ze klonken niet. Door die replica uit 1800 te gebruiken is ineens alles op zijn plaats gevallen.' Dat anderen het werk van Beethoven zelfs spelen 'op vleugels uit 1900 die er helemaal niets mee te maken hebben' blijft een doorn in het oog van de man die niet hoog oploopt met de hedendaagse Steinway's. 'De moderne piano is nog exact hetzelfde als die uit 1900. In die 120 jaar is bovendien de kwaliteit van het hout, het vilt en de snaren er serieus op achteruit gegaan. De moderne piano waarover men het zo graag heeft, is dus helemaal niet modern.'

Oude krotten

De keuze van historisch verantwoorde instrumenten is al jaren het stokpaardje van de pianist. We zien hem innerlijk koken wanneer hij herinneringen ophaalt aan de vlotte, jongere museumdirecteur die hem vertelde geen geld te hebben voor een verzameling oude krotten die eigenlijk beter naar het containerpark zouden gaan. 'Onlangs stelde ik een befaamd pianoleraar in Amsterdam de vraag waarom hij geen interesse had in goede historische instrumenten. *De mensen komen toch ook niet meer in hun koets naar het concert*, was zijn repliek. Als je zo denkt, speel dan verdomme muziek van nu, maar dat doet niemand, want dat vinden ze allemaal slechte muziek.' De pit waarmee van Immerseel op zijn 77e over zijn vakgebied en dan vooral over het achterliggende ambacht spreekt, toont iemand die nog lang niet op zijn lauweren wil rusten. 'Toen ik dertig jaar geleden collega's op het conservatorium hoorde zeggen *Nog tien jaar en we kunnen met pensioen*, moest ik bijna overgeven. Ik heb dit jaar geen vakantie genomen. Ik heb dat niet nodig. Ik reis al de hele tijd. Gelukkig heb ik de genen van mijn vader. Dat was ook een beer die nooit ziek was. Mijn ziekte is dat ik niet kan stilzitten.' 'De ontwikkeling weg van het ambacht is bangelijk', besluit van Immerseel, wiens vader nog meubelmaker én violist was.

Tom Peeters

zaterdag 22 oktober
Jos van Immerseel
 Sonates van Beethoven

MUZIEK

20 uur - GC de Lijsterbes

tickets: 24 euro (kassa), 22 euro (vvk), 20 euro (abo),
 18 euro (student -26 jaar) • info: www.delijsterbes.be

Boekenboom #14

Het najaarsprogramma van de bibliotheek is goed van start gegaan. We surfen verder op ons actieve elan met een waslijst aan nieuwe titels en enkele gezellige activiteiten voor onze jongste leden. Laat die druilerige dagen maar komen ...

Stip de data voor de **voorleesmomenten** van de leesjury (groep 1) al maar aan. We organiseren deze gratis leesclub voor de **allerjongsten** (3 tot 6 jaar) op zondag van 10.30 tot 11.30 uur, meer bepaald op 16 oktober en op 11 december, en in 2023 op 12 februari en 16 april, met een slotmoment op 7 mei.

Heb je interesse om deel te nemen of om mee te helpen een werking voor andere leeftijdsgroepen op te starten? Laat het weten aan je bibliothecaris, via e-mail (info@bibliotheekkraainem.be) of via onze sociale media (@bibliotheekkraainem op Instagram, Bibliotheek Kraainem op Facebook).

Op **woensdag 19 oktober** kan je de magie van taal ontdekken met Pimpula, een **theaterstuk** voor vier- tot zevenjarigen. Je kan inschrijven via e-mail. De toegangsprijs is 5 euro per persoon (BE81 7330 2089 3224). Op **20, 23 en 27 november** vindt de **voorleesweek** plaats in de bib. Dan kan je naar goede gewoonte lekker onderuitzakken met je spruit bij allerlei voorgelezen verhaaltjes.

De sectie **jeugdboeken** is aangevuld met moois en spannends voor zowat elke leeftijd. Beginnende lezers zullen snoepen van de nieuwste AVI-boekjes *Ridder Roa en de gevaarlijke draak* (P. Lammers) en *Nachtwacht: mijn grote AVI-leesboek* (E. Simoens). Voor de wat meer ervaren lezertjes hebben we enkele nieuwe Stilton-titels: *Zo zonde van de zee* (G. Stilton) en *Een schone bijzaak* (G. Stilton), die

sensibiliseren voor de milieuproblematiek. Paardenfans van acht jaar en ouder kunnen genieten van *De koperrode hengst* (F. de Cesco). Er zijn ook de vers aangeschafte titels in de reeksen *Heartland* (L. Brooke), *Jody* (A. Sheldon) en *Romana en Ragebol* (T. Caspari). In de 10+-afdeling zijn vanaf nu *Cyberbabe* (K. Verleyen) en *Red Rosie!* (L. Daniels) beschikbaar. De tienerboeken *Huilen naar de maan* (G. Van Erkel), *Liever chatten* (E. De Wachter), *De macht van het zwaard-omnibus* (A. West) en het door Netflix verfilmde *De school van goed en kwaad* (S. Chainani) kan je eveneens in onze rekken terugvinden. Tot slot kunnen **jongvolwassenen** genieten van *Violet, vervloekt en verwoest* (G. Chen), onze nieuwste aanwinst in het youngadultgenre.

Bij de **volwassenen** is het iets rustiger geweest met de aanschaf van *De eerste vrouw* (M. Shehadi) en *Grote dromen* (S. Lark) in de fictieafdeling en *ADHD bij volwassenen* (G. Borms) in de sectie non-fictie. Ook *The Gilded Age* seizoen 1, de nieuwe reeks van Julian Fellowes, de bedenker van *Downton Abbey*, kan je nu in de bib lenen. De laatste maanden van het jaar brengen steeds een reeks interessante titels met zich mee, die we binnenkort in de bibliotheek zullen verwelkomen. Wil je op de hoogte blijven van onze recentste aanwinsten? Hou dan de website in het oog. **Digitaal** brengen we heel wat nieuws met niet minder dan 72 titels! Je kan ze ontdekken via de tab 'Nieuw in onze collectie' op de CloudLibrary-app.

Eveline Leclercq en Mike Kestemont

Snel stijgende bevolking zet woningmarkt onder druk

Tegen 2040 zal er een half miljoen mensen in de Rand wonen. In vergelijking met 2021 is dat een groei van 13%. De continue instroom van vooral jonge gezinnen met kinderen vanuit het Brussels Gewest verklaart deze groei en verjonging van de bevolking in de Rand. Het verhoogt de druk op het woningaanbod en de woonprijzen in de Rand aanzienlijk.

Verjonging

‘In bepaalde randgemeenten is er toch ook sprake van een veroudering van de bevolking’, stelt onderzoeker Filip De Maesschalck van de Provincie Vlaams-Brabant. ‘De vergrijzing is het sterkst in het oosten en het zuidoosten van de Rand waar je ook de hoogste percentages van gezinnen aantreft die eigenaar zijn van hun woning. Daardoor zijn ze minder geneigd om te verhuizen als de kinderen het huis uit zijn. Al liggen de woningprijzen in Brussel hoger dan in het Vlaamse Gewest toch zijn het enkel de goeiede Brusselse huishoudens die in het oosten en het zuidoosten van de Vlaamse Rand een huis kunnen kopen. De mediaanprijs voor een woning in Kraainem, Wezembeek-Oppem of Sint-Genesius-Rode bedraagt meer dan 500.000 euro; de mediaanprijs voor een viergevelwoning in die regio loopt op tot 760.000 euro. De middenklasse die vanuit Brussel naar de Rand verkast, vindt bijgevolg sneller een betaalbare woning in de Zennevallei, zoals in Ruisbroek, Drogenbos of Vilvoorde. De gemiddelde woningprijs in Drogenbos bijvoorbeeld bedraagt 300.000 euro. Of in andere (deel)gemeenten waar ook een geringer percentage huiseigenaars is, zoals Strombeek-Bever dat het laagste percentage huiseigenaars (50%) in de Rand telt. Ook in Vilvoorde waar er nog een relatief grote huurmarkt is,

vinden jonge gezinnen met kinderen vlugger hun gading. De instroom van jongere huishoudens vanuit Brussel is een proces dat zich niets aantrekt van bestuurlijke grenzen. Over een langere termijn beschouwd stijgt de gemiddelde leeftijd in Vlaanderen voortdurend, terwijl die in de Vlaamse Rand sedert 2010 continu omlaag gaat. Voor Vlaanderen is de gemiddelde leeftijd momenteel 43 jaar, in de Rand 40 jaar’, aldus De Maesschalck.

Specifieke situatie van de Rand

De verwachte groei van de bevolking in de Rand is veel hoger dan in de rest van Vlaanderen. ‘Begin 2020 telde het Vlaamse Gewest bijna 6,63 miljoen inwoners. Statistiek Vlaanderen geeft aan dat tussen 2020 en 2030 de bevolking in Vlaanderen gemiddeld met 4% zal groeien tot iets meer dan 6,90 miljoen inwoners’, schetst Isabelle Pannecoucke van het Team Strategie en Onderzoek van de afdeling Woonbeleid van de Vlaamse administratie. ‘Alhoewel in de meeste gemeenten de bevolking toeneemt, is de stijging ongelijk verspreid over de verschillende Vlaamse provincies. De meeste gemeenten met een sterke groei bevinden zich in Vlaams-Brabant. Uit de gegevens van Statistiek Vlaanderen met de vooruitzichten voor 2018-2037 valt het hoge

groeipercentage van de bevolking in de Vlaamse Rand op. Uitschieters zijn de gemeenten Meise met een toename van 8%, Tervuren 9,1%, Hoeilaart 9,4%, Dilbeek en Zaventem 9,7%, Vilvoorde 10,8%, Wemmel 11,1% en Machelen 13,3%.

Woonnoden

De hierboven geschetste trends stellen het woonbeleid voor grote uitdagingen, vooral inzake aanbod en betaalbaarheid. De Maesschalck schetst dat er in de Vlaamse Rand sedert 2011 (in verhouding tot het totale woningenbestand) 7% nieuwe woningen zijn gebouwd. ‘Dit is lager dan de 10% in Vlaanderen. In de randgemeenten lopen de percentages sterk uiteen. Met aan de ene kant Linkebeek met 1,7% nieuwbouw en aan

© Filip Claessens

de andere kant Merchtem, Meise en Machelen met respectievelijk 11,5%, 10,9% en 10,1% nieuwbouw. Deelgemeente Wolveterm (Meise) piekt met 17% nieuwbouw, gevolgd door Duisburg (Tervuren) met 15% nieuwe woningen.

‘De huidige nieuwbouwwoningen richten zich vooral op het gegoeede segment van de bevolking’, constateert Pannecoucke. ‘Doorgaans zijn ze onbe-

FR

Le marché du logement sous pression

En 2040, un demi-million de personnes vivront dans le Rand. Cela représente une croissance de 13% par rapport à 2021. Cette croissance augmente la pression sur l'offre et les prix des logements. Disposer d'une habitation de qualité qui est suffisamment abordable reste difficile car chaque année plus de personnes affluent dans le Rand et moins y repartent. En 2021, l'afflux de Bruxelles vers la région a été plus important que jamais. Et la croissance démographique attendue dans les années à venir y sera beaucoup plus élevée que dans le reste de la Flandre. Cela a des conséquences importantes: il y a un rattrapage à faire par rapport à la qualité du logement, mais cela ne profite pas aux groupes à faibles revenus. On construit moins de nouveaux logements dans le Rand que dans le reste de la Flandre, et ceux-ci s'adressent principalement aux personnes aisées.

taalbaar voor alleenstaanden en eenoudergezinnen die leven van één inkomen. Ook grotere gezinnen komen moeilijk aan hun trekken in de nieuwbouw. Bovendien moet je er rekening mee houden dat eenoudergezinnen en ouderen oververtegenwoordigd zijn in de laagste inkomensgroepen wat hun keuze voor gezonde en betaalbare woongelegenheden sterk hypothekeert.’

Woonkwaliteit

‘37% van de woningen in Vlaanderen zijn van ontoereikende kwaliteit, wat neerkomt op ongeveer 1 miljoen woningen’, aldus Pannecoucke. ‘Bij 13% van het totale woningenbestand in Vlaanderen zijn er structurele aanpassingen vereist om bouwtechnische gebreken aan te pakken. Het grootste aandeel van dergelijke woningen vind je in de oudste bouwperiodes van voor 1945 en tussen 1946 en 1960. Dat percentage zakt systematisch naarmate de bouwperiode recenter is. Zo is 90% van de woningen gebouwd na 2000 in goede staat, het aandeel woningen in slechte of zeer slechte staat is gedaald naar 4%. Wat de kwaliteit van de woningen betreft, is er een inhaalbeweging bezig, die echter niet ten goede komt van de lage inkomensgroepen. Vaak moeten zij op de private huurmarkt een woning huren die te krap is en/of van ontoereikende kwaliteit omdat de huurprijs nog net binnen hun budget valt. Ze komen noodgedwongen op de private huurmarkt terecht omdat ze vergeefs op een sociale woning wachten.’

Pannecoucke wijst nog op het groeiende fenomeen van onderbezetting: het ruimtegebruik in de te grote, onaangepaste woning is niet optimaal en vanuit oogpunt van de duurzaamheid is de energieconsumptie hoog. ‘In 2013 behoorden ongeveer 995.000 Vlaamse woningen tot de categorie van onderbezette woningen. Er blijkt echter een beperkte bereidheid om de woonsituatie aan te passen aan de noden van de nieuwe leefsituatie.’

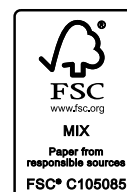
Sociale huisvesting

Vandaag staan er volgens vzw HUURpunt, de federatie van Sociale Verhuurkantoren in Vlaanderen, meer dan 170.000 huishoudens op de wachtlijst voor een sociale woning. Gemiddeld duurt het vier jaar voor ze een woning toegewezen krijgen; in sommige gemeenten loopt dit zelfs op tot 12 jaar. ‘Wat het aanbod van sociale woningen betreft, scoort de Vlaamse Rand met 4,3% sociale woningen slechter dan het Vlaamse gemiddelde van 6%’, aldus De Maesschalck. In de Zennevallei staan de meeste sociale woningen. Slechts drie randgemeenten scoren hoger dan het Vlaamse gemiddelde, met name Vilvoorde, Sint-Pieters-Leeuw en Wezembeek-Oppem. Om aan de nijpende toekomstige woonnoden te kunnen beantwoorden, is er een stevige inhaalbeweging nodig.

Gerard Hautekeur

LIJSTERBES is een uitgave van het gemeenschapscentrum de Lijsterbes en vzw 'de Rand'. De lijstbes komt tot stand met de steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. REDACTIERAAD Damienne D'heygers, Mike Kestemont, Ann Lemmens, Linda Teirlinck, Luc Timmermans. VORMGEVING www.heartwork.be FOTOGRAFIE Tine De Wilde DRUK Drukkerij Van der Poorten EINDREDACTIE Silke Castro,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, silke.castro@derand.be
HOOFDREDACTIE Geert Selleslach, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, 02 456 97 98, geert.selleslach@derand.be VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Jo Van Vaerenbergh, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel
ARCHIEF Je vindt deze editie en het volledige archief van de lijstbes op www.delijsterbes.be

BEELD

uit *Kraainem*

Theo, de Vlaamse reus

Theo is de Vlaamse reus met vlinderoren van Tristan (10). 'Toen hij hier aankwam, was hij een schattig, klein konijntje. Hij is nu zes maanden en wordt nog een heel stuk groter. De living is zijn terrein. Hij slipt met zijn pootjes op de gladde vloer als hij rondloopt en stampt met zijn achterpoten als hij aandacht wil of bang is. Ik geef hem hooi, granen, groenten en fruit en zoek speeltjes voor hem. Hij deelt zijn kooi met Jefke, de cavia. Het zijn goede vriendjes, enkel bij het eten, is het een strijd voor de lekkerste hapjes.' Tekst & foto Tine De Wilde